

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

49

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції
Забезпечення якості вищої освіти

ОДЕСА, 2018

Матеріали друкуються відповідно до рішення 49-ї науково-методичної конференції ОНАХТ «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 11–13 квітня 2018 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Букарос А.Ю., канд. техн. наук, доцент,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Агеєва І.М., канд. екон. наук, доцент,
Дишкантюк О.В., канд. техн. наук, доцент,
Жихарева Н.В., канд. техн. наук, доцент,
Котлик С.В., канд. техн. наук, доцент,
Купріна Н.М., канд. екон. наук, доцент,
Саркісян Г.О., канд. техн. наук, доцент,
Світий І.М., канд. техн. наук, доцент,
Соц С.М., канд. техн. наук, доцент,
Шарахматова Т.Є., канд. техн. наук, доцент,
Шпирко Т.В., канд. техн. наук, доцент,
Риженко Л.Д., методист

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА РАХУНОК ФОРМУ- ВАННЯ ЯКІСНОГО КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ	
Т.М. Барабаш, І.С. Бобрікова, Т.М. Жирнова, О.О. Барабаш	170
ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ЕКОЛОГІЇ	
О.Л. Гаркович, Г.В. Крусір, М.М. Мадані, М.М. Панченко	172
КОНСТРУЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
Г.В. Крусір, О.Л. Гаркович, Р.І. Шевченко, І.О. Кузнецова	175

СЕКЦІЯ 3

Забезпечення ефективності самостійної роботи студентів. Інформаційні технології та методологічні особливості дистанційного навчання

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	
Ф.А. Трішин, Ю.К. Корнієнко, В.Г. Мураховський	178
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЗИМОВОГО ДИСТАНЦІЙНОГО МОДУЛЯ 2017-2018 Н. Р.	
Ф.А. Трішин, Ю.К. Корнієнко	185
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕН- ТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
О.Б. Каламан	191
ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ «ЧИСЕ- ЛЬНІ МЕТОДИ»	
Ю.К. Корнієнко, С.В. Болтач	194
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ	
А.О. Соловей, Г.В. Ангелов, О.М. Кананихіна, Т.С. Ботіка	196
ПРО ФОРУМ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
Ю.С. Федченко, Н.Г. Коновенко, Н.П. Худенко	198
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛО- ГІЙ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ	
Т.М. Афанасьєва, Г.О. Саркісян, Н.В. Доценко, Г.І. Палвашова	201
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	
Т.Є. Шарахматова, О.Б. Чабанова, О.А. Кручек, Є.О. Котляр	203
САМОСТІЙНІСТЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРОТЯГОМ НАВЧАННЯ	
Н.В. Доценко, Т.М. Афанасьєва, О.М. Мірошніченко, Г.І. Палвашова	205
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ НА ПЛАТФОРМІ MOODLE, ЯК ШЛЯХ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
А.В. Вітюк, В.Х. Кирилов	208

боку студента, крім того відсутній постійний контроль з боку викладача, який є вагомим спонукальним стимулом. Також, недостатня комп'ютерна грамотність та відсутність великого досвіду дистанційного навчання - призводить до того, що деякі викладачі та студенти ще не готові до такого методу викладання і віддаючи перевагу класичним методам і засобам освіти.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Т.Є. Шарахматова, О.Б. Чабанова, О.А. Кручек, Є.О. Котляр

Згідно з Положенням «Про організацію навчального процесу», самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних завдань і має становити не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу часу, відведеного на вивчення конкретної дисципліни. Така кількість годин дає змогу розвивати пізнавальну активність, формувати самостійність як рису особистості, здатність до творчого розв'язання сучасних виробничих завдань, уміння приймати рішення.

Посилена увага до організації самостійної роботи зумовлена тим, що забезпечення виконання основних положень Болонської декларації неможливе без підвищення рівня якості освіти. Отже, необхідність організації самостійної роботи зумовлена вимогами до рівня загальнокультурної і спеціальної підготовки студентів, підготовки майбутніх фахівців до професійного входу в ринок праці.

Самостійна робота студентів сприяє формуванню самостійності, ініціативності, дисциплінованості, точності, почуття відповідальності, необхідних майбутньому фахівцю у навчанні і професійній діяльності.

Важливим завданням викладача вищого навчального закладу є правильна організація самостійної роботи, забезпечення умов успішного її перебігу, що передбачає не лише базову, наукову, а й відповідну педагогічну його підготовку, вміння педагогічно активізувати пізнавальні сили студентів у навчальному процесі. Щоб самостійна робота давала хороші результати, її необхідно планувати і організовувати у поєднанні з іншими формами навчання. Вирішальним у цьому є ретельний відбір викладачами і кафедрою змісту та обсягу навчального матеріалу для самостійного опрацювання студентами.

Самостійна робота необхідна не лише для оволодіння змістом певної дисципліни, але й для формування здатності брати на себе відповідальність, самостійно вирішувати проблему, знаходити конструктивні рішення і вихід із проблемних ситуацій, тощо. Вона дозволяє опанувати навички навчальної, наукової й професійної діяльності, сприяє поглибленню й розширенню знань, пробудженню інтересу до пізнавальної діяльності, оволодінню прийомами процесу пізнання, розвитку пізнавальних здібностей.

Рівень самостійності студентів збільшується мірою оволодіння знаннями і методами самостійної роботи. При цьому важливо пам'ятати, що самостійна робота є аудиторна і позааудиторна. Під час аудиторних занять студенти слухають лекції, конспектують їх, виконують практичні та лабораторні роботи.

Крім того, студенту в своїй навчальній діяльності доводиться вирішувати завдання, які стосуються таких її сфер:

- засвоєння матеріалу теми, яка розглядається на лекції (робота з конспектом лекції, рекомендованою навчальною літературою);
- розв'язування задач, проведення дослідів, експериментів тощо;
- підготовка рефератів, контрольних робіт, фіксованих виступів (доповідей) на занятті;
- підготовка курсових, дипломних, магістерських робіт.

Усі ці елементи навчального процесу є самостійною роботою, оскільки студенти здійснюють їх певною мірою індивідуально, в позааудиторний час.

Виховання у студентів навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом, науковою і навчально-методичною літературою належить до першочергових завдань вищої школи. Адже разом із цим вони виховуватимуть у собі організованість, системність, діловитість, зосередженість, без чого не обійтися їм і в майбутній професійній діяльності. За великого навчального навантаження, дефіциту часу важливе значення для студента має раціональне планування самостійної роботи. План допомагає правильно розподілити, економно використовувати свій час. Обґрунтування в ньому обсягу, змісту, послідовності роботи протягом певного часу надає роботі цілеспрямованості, творчого характеру.

До основних показників рівня підготовленості студентів до самостійної роботи необхідно віднести:

1) уміння планувати роботу (план повинен охоплювати всі види навчальної діяльності студента, час проведення узгоджений з викладачем);

2) володіння швидкісним читанням, уміння визначати головну думку в здобутій інформації (студент повинен вміти відбирати інформацію для відповіді на поставлені викладачем запитання, також виділяти основне і другорядне в тексті);

3) дотримання вимог оформлення списку використаних джерел (студент, який володіє такими навичками самостійної роботи, активніше і глибше засвоює навчальний матеріал).

Слід зазначити, що самостійна робота повинна проводитися в системі. Основними чинниками, що налаштовують студента на самостійну роботу і можуть бути дуже корисними є: чітка настанова на виконання роботи за планом; розроблення індивідуальних завдань; проведення консультацій протягом навчального року; забезпечення єдиних вимог до самостійної роботи; урахування індивідуальних особливостей студентів. Розподіл навчального часу з усіх видів самостійної роботи зафіксовано в робочій навчальній про-

грамі курсу. Також важливо, щоб кожен викладач чітко знав норми годин, необхідних студентам на виконанням того чи іншого завдання.

Основним принципом організації самостійної роботи повинне стати переведення всіх студентів на індивідуальну роботу, з переходом від формального виконання певних завдань до пізнавальної активності, з формуванням власної думки при вирішенні поставлених проблемних питань і завдань. Таким чином, у результаті самостійної роботи студент повинен навчитися осмислено і самостійно працювати спочатку з навчальним матеріалом, потім з науковою інформацією, використовувати засади самоорганізації і самовиховання з тим, щоб розвивати надалі вміння безперервно підвищувати свою кваліфікацію.

САМОСТІЙНІСТЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРОТЯГОМ НАВЧАННЯ

Н.В. Доценко, Т.М. Афанасьєва, О.М. Мірошніченко, Г.І. Палвашова

Підготовка кваліфікованих фахівців з вищою освітою, конкурентоспроможних на ринку праці, здатних до компетентної і ефективної діяльності за своєю спеціальністю на рівні європейських і світових стандартів, можлива за умови підвищення ролі самостійної роботи студентів.

Самостійна робота є одним з найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних занять так і позааудиторних. У контексті сучасної системи навчання самостійна робота домінує серед інших видів навчальної діяльності студентів після практичної підготовки (може становити від 35 до 55% навчального програмного матеріалу) та дозволяє розглядати накопичувані знання як об'єкт власної діяльності студента.

Базові підрозділи академії (кафедри, лабораторії, дослідницькі центри тощо) створюють необхідні умови для участі студентів у науково-дослідній роботі.

У закладах вищої освіти функціонують два основних види науково-дослідної роботи студентів: навчальна науково-дослідна робота, передбачена навчальними планами, і науково-дослідна робота студентів, яка здійснюється під керівництвом професорсько-викладацького складу.

Навчальна науково-дослідна робота студентів (НДРС) у межах навчального процесу є обов'язковою для кожного і охоплює майже всі форми навчальної роботи.

Згідно з навчальними планами і програмами загальноосвітніх і фахових дисциплін кожний студент повинен оволодіти процесом наукового пізнання, виконуючи протягом усього періоду навчання завдання, які поступово ускладнюються і поглиблюються. Система НДРС повинна забезпечувати можли-